

Friese hardkoppen

Als crisismanager werd ik eens gevraagd een probleem bij een organisatie in Friesland op te lossen. Ik had nog nooit bij een organisatie of bedrijf in Friesland gewerkt er zag er naar uit om kennis te maken met de Friese volksaard en het Friese karakter. Ze stonden tot dat moment bij mij bekend als “hardkoppen”.

Alvorens aan de slag te gaan zou ik kennis maken met de opdrachtgever. We spaken af elkaar te ontmoeten in Sneek. Ik zette de Tom Tom aan in de veronderstelling dat die mij wel naar Sneek zou brengen. Een stukje voor Sneek gaf de Tom Tom aan dat er nog 2 km te rijden was. Plots doemt een voor mij onbekend plaatsnamenbord op met daarop de naam van de stad of plaats waar ik op dat moment was. En dat was niet Sneek maar Snits. Omdat ik weinig speelruimte in de tijd had, besloot ik te stoppen bij het eerstvolgende tankstation om de weg naar Sneek te vragen. “Daar ben je nu”, zei de pompbediende. “Nee” zei ik, “ik ben in Snits”. “Ja dat klopt”, zei de pompbediende, “want Snits is Sneek. Die verdomde Friese taalpuriteinen zijn weer bezig geweest, zegt hij. Het is altijd hetzelfde met die Friese nationalist”. Zo, dacht ik, dat wordt nog gezellig. Dat was mijn eerste kennismaking met de Friese volksaard: een verdeeld Friesland met aan de ene kant het klassieke aan historie gebonden Friesland en aan de andere kant het moderne Friesland.

De gebeurtenis deed me denken aan een ervaring die ik 5 jaar daarvoor had met de Friezen. Ik was door het provinciebestuur van Friesland uitgenodigd om een lezing te geven op een congres waar ook een van de gedeputeerden uit Friesland het woord zou voeren. Na haar toespraak zou ik spreken. Omdat ik niet wist of zij in het Nederlands dan wel in het Fries zou spreken, liet ik de ambtenaar die het congres organiseerde weten dat ik er van uit ging dat zij in het Nederlands zou spreken, daar ik geen Fries versta. De ambtenaar verzekerde mij dat zij in het Fries zou spreken en dat zij niet van plan was hiervan af te zien, ondanks het feit dat ik dan niet op haar toespraak zou kunnen reageren. De spreekwoordelijke Friese koppigheid liet zich hier gelden.

Aangezien ik als gastspreker was uitgenodigd vond ik het onbehoorlijk en onbeschoft dat de gedeputeerde vasthield aan haar voornemen. Nederland moest zich blijkbaar aan Friesland aanpassen.

Ik kon niets anders doen dan dit gegeven accepteren, maar ik verzoon wel een list. De Friese gedeputeerde sprak inderdaad in het Fries en ik had er dus niets van verstaan. Toen ik gevraagd werd op het podium te komen voor mijn toespraak, begon ik mijn lezing in het Duits om zodoende toch een signaal richting de gedeputeerde af te geven. Ik had nauwelijks 2 zinnen uit gesproken of een Fries op de eerste rij stormde het podium op en liet luidkeels woedend weten dat dit een belediging van de Friese taal was. Ik besloot schielijk over te gaan in het Nederlands.

Terug naar Sneek. De kennismaking verliep voorspoedig en de volgende dag zou ik in Leeuwarden starten en direct kennis maken met de voorzitter van de O.R. Ik had in het kennismakingsgesprek vooraf al begrepen dat de O.R. de baas was in de organisatie. Ze had feitelijk de leiding overgenomen van de directrice die inmiddels ziek thuis zat. Op het eind van het gesprek met de vrouwelijke voorzitter van de O.R. wilden we elkaar de hand geven, maar ik liet per ongeluk de ballpoint die ik in mijn hand had tussen ons in op de grond vallen. Ik bukte om de ballpoint op te rapen en terwijl ik weer naar boven kwam keek de voorzitter me aan en zegt: “Zo wil ik het hebben, je zult vanaf nu voor mij door de knieën gaan”.

Dit waren voor mij de opeenvolgende ervaringen met de Friese volksaard die zich laat typeren als, zoals ze dat zelf zeggen: kort voor de kop, stijfkoppig en onbuigzaam. By the way, na 3 maanden had ik de regie over de organisatie handen.

Henk Geene